

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18294

Θέμα 246^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 526-545**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΧΟ. *Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμῆνη,
φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη
νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ αἵματόεν
ρέθος αἰσχύνει,
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.* 530
- ΚΡ. *Σὺ δ', ἦ κατ' οἴκουσ ὡς ἔχιδν' ὑφειμένη
λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
τρέφων δὺ' ἄτα κάπαναστάσεις θρόνων,
φέρ', εἶπέ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
φήσεις μετασχεῖν, ἢ ἔσομῃ τὸ μὴ εἰδέναί;* 535
- ΙΣ. *Δέδρακα τοῦργον, εἵπερ ἦδ' ὀμορροθεῖ,
καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.*
- ΑΝ. *Ἄλλ' οὐκ ἑάσει τοῦτό γ' ἡ δίκη σ', ἐπεὶ
οὐτ' ἠθέλησας οὐτ' ἐγὼ κοινωσάμην.*
- ΙΣ. *Ἄλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι
ξύμπλουν ἐμαντήν τοῦ πάθους ποιουμένη.* 540
- ΑΝ. *Ἵν τοῦργον Ἄιδης χοὶ κάτω ξυνίστορες·
λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.*
- ΙΣ. *Μῆτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ
θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι.* 545

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ... ἢ ἔσομῃ τὸ μὴ εἰδέναί;*****(Μονάδες 30)**

ΧΟΡΟΣ

Αλλά να η Ισμήνη μπροστά στις πύλες, χύνοντας δάκρυα αδελφικής αγάπης· και πάνω από τα φρύδια της ένα σύννεφο ασχημίζει το κατακόκκινο πρόσωπό της, βρέχοντας τα όμορφα μάγουλά της.

ΚΡΕΩΝ

Εσύ, που μέσα στο σπίτι μου σαν οχιά κρυμμένη μου έπινες το αίμα χωρίς να γίνεσαι αντιληπτή (κρυφά), και ούτε καταλάβαινα (και ούτε ήξερα) ότι έτρεφα δύο συμφορές και (δύο) επαναστάτριες ενάντια στο θρόνο μου, εμπρός, πες μου λοιπόν, θα ομολογήσεις κι εσύ ότι έλαβες μέρος (ότι συμμετείχες) σε τούτη την ταφή ή θα ορκιστείς ότι δεν ξέρεις τίποτα;

2. α) Ποια είναι τα κατά ποσόν μέρη της τραγωδίας κατά τον Αριστοτέλη (ονομαστικά);

β) Τι είναι οι στιχομυθίες και οι αντιλαβές;

(Μονάδες 10)

α) Τα κατά ποσόν μέρη της τραγωδίας είναι: ο **πρόλογος**, τα **επεισόδια**, η **έξοδος** (τα οποία συγκαταλέγονται στο επικό στοιχείο), η **πάροδος**, τα **στάσιμα**, οι **κομμοί** και οι **μονωδίες / διωδίες** (τα οποία συγκαταλέγονται στο λυρικό στοιχείο).

β) Στο επικό μέρος της τραγωδίας οι υποκριτές διαλέγονται είτε με συνεχείς λόγους είτε με **στιχομυθίες**, δηλαδή στίχο με στίχο. Και όταν η ένταση του διαλόγου κορυφωθεί, τότε και ο στίχος κόβεται σε δύο ή σε τρία μέρη, τις **αντιλαβές**. Μάλιστα στον διάλογο συμμετέχει πολλές φορές και ο κορυφαίος του χορού. Εξάλλου στο μέρος αυτό της τραγωδίας το συνηθέστερο μέτρο είναι το ιαμβικό τρίμετρο ή σπανιότερα το τροχαϊκό τετράμετρο και γλώσσα του η παλαιότερη μορφή της αττικής διαλέκτου, με στοιχεία από την ιωνική και τη γλώσσα του έπους.

3. α) ποίημα, ποιητής, ποιήσις, λόγος, λέξις: Να κατατάξετε τις παραπάνω ετυμολογικά συγγενείς προς τους ρηματικούς τύπους του κειμένου *ποιουμένη* και *είπέ* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

(Μονάδες 5)

ποίημα → αποτέλεσμα ενέργειας

ποιητής → πρόσωπο που ενεργεί

ποιήσις → ενέργεια ή κατάσταση

λόγος → αποτέλεσμα ενέργειας

λέξεις → ενέργεια ή κατάσταση

β) αναισχυντία, λάθος, τροφή, επικοινωνία, ιστορικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

αναισχυντία → αίσχύνομαι

λάθος → λήθουσα

τροφή → τρέφω

επικοινωνία → (έ)κοινωσάμην

ιστορικός → ξυνίστορες

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος